

Режим доступу: <https://www.personalizedmedicinebulletin.com/2016/09/18/personalized-medicine-insights-into-current-legal-issues/>

6. To secure the promise of personalized medicine for all Americans by expanding and accelerating genomics research and initiatives to improve the accuracy of disease diagnosis, increase the safety of drugs, and identify novel treatments, and for other purposes (Genomics and Personalized Medicine Act of 2010). A Bill 2010; H.R. 5440: 6 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.congress.gov/111/bills/hr5440/BILLS-111hr5440ih.pdf>

7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Міжнародний документ від 27.06.2014 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011. Європейська стратегія здоров'я — 2020

8. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року № № 2801-XII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАЦІОНАРНОГО ЛІКУВАННЯ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ (COVID-19) [5]

Сіньова Л.М.,

*к.ю.н., доцент кафедри трудового права
та права соціального забезпечення Інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

Здоров'я та життя наших громадян є найціннішим для держави, тому медичне обслуговування має бути гідним найвищих стандартів європейських країн. На жаль, в нашій країні та в багатьох інших країнах система охорони здоров'я не була готова для надання своєчасної та якісної медичної допомоги захворілим на Covid-19. На період захворювання не було тієї кількості захисних масок, респіраторів, спецодягу для лікарів (тому така велика кількість лікарів, що захворіли на Covid-19), ліків, тестів, обладнання.

В Україні 25 березня 2020 року розпочалася активна фаза пандемії COVID-19, на той період було запроваджено низку важливих для країни заходів, які дозволили стримати розповсюдження вірусу та підготувати медичну систему до ефективного реагування на зростання кількості інфікованих. На сьогоднішній день, в більшості регіонів України медичних потужностей недостатньо для того, щоб забезпечити одночасне лікування прогнозованої пікової кількості інфікованих.

Станом на 30 листопада в Україні інфіковано — 732 625 осіб, одужало — 345 149 осіб, померло — 12 327 осіб. Як бачимо, кожного дня цифри тільки зростають. Тільки після вихідних цифри знижуються, адже уряд запровадив в Україні карантин вихідного дня (не працюють ресторани, бари, кафе, торгові центри та кінотеатри).

Законодавство України про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (санітарне законодавство) базується на Конституції України і складається з Основ законодавства України про охорону здоров'я, Кодексу цивільного захисту України, законів України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про протидію захворюванню на туберкульоз», «Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення», інших нормативно-правових актів та санітарних норм.

У преамбулі Статуту Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) говориться, що здоров'я — це не тільки відсутність хвороб або фізичних дефектів, а стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя. Проте повне фізичне і душевне благополуччя може визначати лише ідеальне здоров'я, якого практично не буває. Також вважається, що здоров'я — це нормальний стан організму, який характеризується оптимальною саморегуляцією, повною узгодженістю при функціонуванні всіх органів та систем, рівновагою поміж організмом та зовнішнім середовищем при відсутності хворобливих проявів [8].

Відповідно до ст. 2 Європейської хартії прав пацієнта кожен має право на доступність медичних послуг, яких він/вона потребує за станом здоров'я. Медичні служби мають гарантувати рівний доступ для всіх без дискримінації за ознаками наявності фінансових ресурсів, місця проживання, виду захворювання або часу звернення за допомогою.

Ст. 49 Основного Закону України наголошує, що кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм влас-

ності. Варто наголосити, що ст. 285 ЦК України та ст. 39 Основ законодавства України про охорону здоров'я регулюють право пацієнта, а саме право на отримання достовірної і повної інформації про стан свого здоров'я.

Наказом Міністерства охорони здоров'я від 25 лютого 2020 року №521»Про внесення зміни до Переліку особливо небезпечних, небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб людини і носійства збудників цих хвороб» [3] коронавірус COVID-19 внесено до списку особливо небезпечних інфекційних хвороб.

Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб» [7] від 6 квітня 2000 року № 1645-III визначено правові, організаційні та фінансові засади діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, спрямованої на запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб людини, локалізацію та ліквідацію їх спалахів та епідемій, встановлюються права, обов'язки та відповідальність юридичних і фізичних осіб у сфері захисту населення від інфекційних хвороб.

Згідно ст. 19 зазначеного закону особи, які хворіють на інфекційні хвороби чи є бактеріоносіями, зобов'язані: вживати рекомендованих медичними працівниками заходів для запобігання поширенню інфекційних хвороб; виконувати вимоги та рекомендації медичних працівників щодо порядку та умов лікування, додержуватися режиму роботи закладів охорони здоров'я та наукових установ, у яких вони лікуються; проходити у встановлені строки необхідні медичні огляди та обстеження. В ст. 22 зазначено, що особи, які хворі на інфекційні хвороби, контактні особи та бактеріоносії, які створюють підвищену небезпеку зараження оточуючих, підлягають своєчасному та якісному лікуванню, медичному нагляду та обстеженням. Особи, які хворіють на особливо небезпечні та небезпечні інфекційні хвороби, є носіями збудників цих хвороб або перебували в контакті з такими хворими чи бактеріоносіями, а також хворі на інші інфекційні хвороби у разі, якщо вони створюють реальну небезпеку зараження оточуючих, підлягають лікуванню, медичному нагляду та обстеженням у стаціонарах відповідних закладів охорони здоров'я чи наукових установ. Відповідно до ст. 31 обов'язковій госпіталізації у спеціалізовані лікарні підлягають хворі на особливо небезпечні та небезпечні інфекційні хвороби, а також особи з симптомами таких хвороб. Особи, які, перебуваючи на території карантину, мали достовірно встановлені контакти з хворим на особливо небезпечну інфекційну хворобу, підлягають госпіталізації в ізолятор.

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» [6] від 24 лютого 1994 року № 4004-XII регулює суспільні відносини, які виникають у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, визначає відповідні права і обов'язки державних органів, підприємств, установ, організацій та громадян, встановлює порядок організації державної санітарно-епідеміологічної служби і здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду в Україні.

Відповідно до ст. 28 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» особи, які хворіють особливо небезпечними та небезпечними інфекційними хворобами або є носіями збудників цих хвороб, відсторонюються від роботи та іншої діяльності, якщо вона може призвести до поширення таких хвороб. Вони підлягають медичному нагляду і лікуванню за рахунок держави з виплатою допомоги з коштів соціального страхування в порядку, що встановлюється законодавством. Такі особи визнаються тимчасово чи постійно непридатними за станом здоров'я до професійної або іншої діяльності, внаслідок якої може створюватися підвищена небезпека для оточуючих у зв'язку з особливостями виробництва або виконуваної роботи. Статтею 30 зазначеного закону визначено, що Кабінет Міністрів України відповідно до закону встановлює карантинно-обмежувальні заходи на території виникнення і поширення інфекційних хвороб та уражень людей.

Ст. 36 Кодексу цивільного захисту України [1] передбачає медичний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Біологічний захист населення, тварин і рослин додатково включає встановлення протиепідемічного, протиепізоотичного та протиепіфітотичного режимів та їх дотримання суб'єктами господарювання, закладами охорони здоров'я та населенням.

Для забезпечення ефективних та злагоджених дій закладів охорони здоров'я з надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби на території нашої держави, МОЗ України було прийнято: наказ від 28.03.2020 № 722 «Організація надання медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19)», яким затверджено Стандарт екстреної медичної допомоги «Коронавірусна хвороба (COVID-19)» [4], Стандарти медичної допомоги «Коронавірусна хвороба (COVID-19)»; наказ від 02.04.2020 № 762 «Про затвердження протоколу «Надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19)», яким було затверджено Про-

токол «Надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19) [2].

Слід наголосити, що в Україні не передбачене масове безоплатне тестування на COVID-19. Державним коштом тест роблять лише певним категоріям людей та у визначених випадках. Безкоштовно ПЛР-тест робиться за направленням сімейного лікаря у таких випадках: коли у людини є підозра на коронавірус і наявна симптоматика; коли людина ніби здорова, але контактувала з інфікованою коронавірусом особою — чи вдома, чи на роботі; коли онкохворому пацієнту треба лягати в лікарню на операцію; пацієнтам, які потребують планової госпіталізації або операції, — безпосередньо перед ними; медикам та іншим працівникам закладів, які надають допомогу пацієнтам із COVID-19 чи доглядають за ними, — раз на 14 днів; працівникам лабораторій, які обробляють зразки з дихальних шляхів, отримані від хворих на COVID-19, та працівники патологоанатомічних, судово-медичних бюро, які беруть участь у розтині тіл померлих; працівникам Національної гвардії, Національної поліції та Державної прикордонної служби, іншим медичним та фармацевтичним працівникам. Якщо людина вирішила самостійно зробити ПЛР-тестування, то звертаються до платних лабораторій, де ціна від 700 гривень.

Як бачимо, в сучасному світі пандемія є великою проблемою. Віруси мутують і невідомо, які з цих мутацій насправді можуть зробити захворювання більш тяжким та заразним. Люди легко переносять захворювання з одного контенту в інший. На сьогодні людям важко самоізолюватись. Таким чином, завдяки застосованим заходам з боротьби з пандемією COVID-19 уряд намагається стабілізувати ситуацію з розповсюдження небезпечної хвороби та заохочувати людей до самосвідомості, в тому числі через прийняття нормативно-правових актів, які є не популярними серед населення з метою подолання нових викликів і загроз для українського суспільства.

Список використаних джерел

1. Кодекс цивільного захисту України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34–35, ст.458 // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17> (дата звернення 23.03.2020)
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 2 квітня 2020 № 762 «Про затвердження протоколу «Надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19)» URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-2042020-762-pro-zatverdzhennja-protokolu-nadannja-medichnoi-dopomogi-dlja-likuvannja-koronavirusnoi-hvorobi-covid-19> (дата звернення 30.11.2020)

3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25 лютого 2020 року №521»Про внесення зміни до Переліку особливо небезпечних, небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб людини і носійства збудників цих хвороб» URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-25022020—521-pro-vnesennja-zmini-do-pereliku-osobливо-nebezpechnih-nebezpechnih-infekciijnih-ta-parazitarnih-hvorob-ljudini-i-nosijstva-zbudnikiv-cih-hvorob> (дата звернення 24.11.2020)

4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28 березня 2020 № 722 «Організація надання медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19)» URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-28032020—722-organizacija-nadannja-medichnoi-dopomogi-hvorim-na-koronavirusnu-hvorobu-covid-19> (дата звернення 30.11.2020)

5. Наукове дослідження проведено в рамках держбюджетної теми НДР № 20БФ042-01 «Правове забезпечення соціальної безпеки в євроінтеграційних умовах»

6. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р № 4004-ХІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218

7. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 06.04.1200 р № 1645-ІІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 29, ст. 228

8. Статут (Конституція) Всесвітньої організації охорони здоров'я URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_599#Text (дата звернення 24.11.2020)

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПРОТИДІЇ COVID-19

Суходольська А.А.,

*к.ю.н., старший викладач Національного авіаційного університету,
провідний юрист Навчально-наукового центру медичного права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ORCID: 0000-0002-5794-9167

Тимошенко М.О.,

доцент, проректор Європейського університету

ORCID: 0000-0003-2584-5731

Основні засади медичної освіти, а саме підготовки медичних працівників за старою системою ґрунтувалися на односторонній відповідальності системи освіти за якість професійного рівня лікаря. Але національна система підготовки медичних кадрів України з 2018 року зазнала змін із прийняттям Постанови Кабінету Міністрів